

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/257/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615200147
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4615200147.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom Trenčín, 1. mája 173/11, adresa na doručovanie: Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: V. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. F., O. XX/XXX, zastúpenej JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, IČO: 37 756 508, o zaplatenie 997,87 eura s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany z 18. marca 2015 č. k. 5C/17/2015-66, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku **p o t v r d z u j e**.
Vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov rozsudok súdu prvého stupňa
z r u š u j e a vec mu v týchto výrokoch vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Druhým výrokom uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej sumu 1.454,20 eura s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 06. 05. 2014 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 691,28 eura na účet jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia žalovanej sumy 997,87 eura z dôvodu, že dňa 12. 07. 2004 uzatvorili úverovú zmluvu č. 5405125592, predmetom ktorej bolo poskytnutie varianty D - úverový rámec 995,82 eura (30.000,- Sk), s mesačnou splátkou 39,83 eura (1.200,- Sk) vždy k 20. dňu v mesiaci. Iné dojednania zmluva neobsahovala, absentoval údaj o RPMN, o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Navyše úverové zmluvné podmienky žalobcu, ktoré tvoria prílohu úverovej zmluvy boli vytlačené drobnejším písmom, voľným okom ťažko čitateľné a upravovali poskytnutie revolvingového úveru, čerpanie a plnenie revolvingového úveru, úverovú kartu, jej používanie, ako aj podmienky splácania úveru. Žalovaná na základe úverovej zmluvy čerpana finančné prostriedky vo výške 4.772,85 eura a uhradila sumu 7.169,92 eura. Keďže zmluva neobsahovala obligatórne náležitosti o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov, iných poplatkov a RPMN, považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Keďže neboli dojednané ani úroky ani poplatky, nemôže žalobca od žalovanej ich zaplatenie požadovať. Žalovaná mala iba povinnosť splatiť celý čerpaný úver. Pokiaľ ide o 2. výrok napadnutého rozsudku plnenie, ktoré žalovaná navyše poskytla žalobcovi bez platného právneho titulu, zakladá na strane žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“). Žalovaná si uplatnila nárok pozostávajúci zo súčtu úhrad uhradených v období od 07. 02. 2012 do 05. 05. 2014 vo výške 1.454,20 eura. Keďže žalobca poskytuje spotrebiteľské úvery nebankovým spôsobom, je povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi.

Považoval bezdôvodné obohatenie žalobcu za úmyselné, pri ktorom aplikoval ust. § 107 ods. 2 OZ, 10-ročnú objektívnu premlčaciu lehotu. Žalovaná sa o skutočnosti, že sa žalobca na jej úkor bezdôvodne obohatil, dozvedela až po porade s právnym zástupcom v decembri 2014. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 OSP a žalovanej priznal plnú náhradu trov konania vzhľadom na jej plný úspech v konaní.

Rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom, aj vyhovujúcom výroku napadol odvolaním žalobca, domáhajúc sa zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne zmeny a vyhovieť žaloby v celom rozsahu. Uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie. Svojim rozhodnutím mu súd spôsobil materiálnu ujmu a zhoršil jeho právne postavenie. Keďže žalovaná bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku, ukončil úverovú zmluvu a výzvou zo dňa 31. 03. 2014 vyzval žalovanú k zaplateniu celého zostatku úveru. Pokiaľ ide o uzatvorenie zmluvy, použiť formulárový typ zmluvy je v tomto prípade bežnou obchodnou zvyklosťou a žiaden zákon použitie formulárového typu zmlúv, ktorý rešpektuje ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, nevylučuje. Odmietal tvrdenie o formálnej nedostupnosti úverovej zmluvy spôsobenej drobným písmom, pretože pri bežnom zraku je čitateľná a nevyžaduje použitie iných pomocných predmetov. Podľa tvrdenia súdu, že zmluva neobsahuje náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 258/2001 Z. z. vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zo zásady iura novit curia (súd pozná právo) možno vyvodiť, že súd sa musí aj bez návrhu účastníka konania vyrovnáť so všetkými relevantnými právnymi normami, aplikovateľnými na konkrétny prípad, a prvostupňový súd pochybil pri zohľadňovaní právnych noriem, relevantných pre uvedený prípad. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odvodzuje od formalistického znenia strohých zákonných noriem bez eurokonformného výkladu práva.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu potvrdiť ako dôvodný a správny a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca mal konkretizovať pri výške mesačnej splátky 39,83 eura (1.200,- Sk), aká časť sumy z celkovej výšky mesačnej splátky pripadá na zaplatenie istiny, úrokov a iných poplatkov, čo sa nestalo. V opačnom prípade mal žalobca alternatívne uviesť údaj o ročnej úrokovej sadzbe, čo sa taktiež nestalo, čo znamená, že úroky neboli dojednané. Preto veriteľ nemá právo na ich zaplatenie. Predmetná úverová zmluva neobsahuje ani údaj o RPMN ako obligatórnu záležitosť. Keďže nie je uvedený tento údaj, tak je potrebné považovať tento úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ sa nenachádzajú všetky obligatórne náležitosti úverovej zmluvy v samotnej zmluve, a sú len súčasťou jednoliateho miniatúrneho textu formálne nedostupných obchodných podmienok má za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, keď žalobu v časti zaplatenia úrokov a iných poplatkov zamietol, je správne. Vzhľadom na písmo, obsah a právnu zložitosť robí zmluvu chaotickú, neprehľadnú a nezrozumiteľnú. Aj keď v úverovej zmluve je uvedené, že neoddeliteľnou súčasťou sú aj úverové podmienky, tieto sa nachádzajú až za podpisom žalovanej, čo nasvedčuje tomu, že s týmito podmienkami nebol oboznámená a neboli individuálne dojednané.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozsudku (§ 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je sčasti dôvodné.

Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu sa plne stotožňuje so zisteným skutkovým stavom súdom prvého stupňa ako aj jeho právnym posúdením pokiaľ ide o zamietajúci výrok napadnutého rozsudku. V zmysle ust. § 213 ods. 1 OSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa, keď nezistil žiadne výnimky uvedené v ods. 2 - 7, pre ktoré by zisteným skutkovým stavom nemal byť viazaný.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dňa 12. 07. 2004 žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o revolvingovom úvere na vydanie a používanie platobnej karty YES, kde bola dohodnutá výška úverového rámca 995,82 eura (30.000,- Sk) a výška mesačnej splátky po 39,83 eura (1.200,- Sk). Bolo nutné uvedenú zmluvu posudzovať v súlade s ust. § 52 a nasl. OZ, keď dospel k záveru, že v danom prípade

ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu, ktorej obsah žalovaná nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že z tejto úverovej zmluvy nebolo možné zistiť žiadne ďalšie podmienky poskytnutia a splácania úveru, pretože boli zakomponované až v úverových zmluvných podmienkach žalobcu, ktoré tvorili prílohu zmluvy a ktoré sú vytlačené drobným písomnom, takmer nečitateľným a je možné dôvodne pochybovať, či sa s nimi žalovaná mohla skutočne oboznámiť. Na základe toho dospel k záveru, že tieto zmluvné podmienky sú neplatné, pretože vzhľadom na spôsob ich prezentácie a samotný obsah sú pre spotrebiteľa, ktorý má podľa nich plniť nezrozumiteľné a spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi riadne oboznámiť pred uzavretím zmluvy. Podľa zhodného prejavu oboch účastníkov, žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 4.772,85 eura a žalovaná celkovo zaplatila sumu 7.169,92 eura (str. 32 spisu). Považoval za potrebné uviesť, že žalobcovi nič nebránilo, aby dojednania ohľadom jednotlivých svojich nárokov uviedol priamo v tlačive na prednej strane úverovej zmluvy takým spôsobom, aby boli čitateľné a zrozumiteľné a v tom prípade by ich bolo možné považovať za individuálne dojednané.

Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade uvedená zmluva patrí nepochybne svojim obsahom medzi spotrebiteľské zmluvy. Znenia spotrebiteľských právnych noriem sú všeobecne známe. Odvolací súd mal za to, že žalobca podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a má na rozdiel od spotrebiteľa vyššiu úroveň informovanosti. Žalobca konal v rozpore s ustanoveniami spotrebiteľského práva, pretože jeho snahou bolo obísť cez rôzne zmluvné dojednania upravené v rámci ťažko čitateľných a neprehľadných podmienok zahrnutých v úverových zmluvných podmienkach, ktoré spotrebiteľ nijako nemal možnosť ovplyvniť. Žalobca sa nemôže domáhať plnenia, ktoré vyplýva zo všeobecných zmluvných podmienok, keďže súd prvého stupňa ich správne považoval za neplatné.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil a v celom rozsahu stotožňuje so všetkými skutkovými i právnymi závermi v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu, týkajúceho sa zamietnutia žaloby a na tieto ako na svoje pre ich správnosť len poukazuje a opakuje ich preto nebude (§ 219 ods. 2 OSP).

Pokiaľ ide o výrok, ktorým bol žalobca povinný zaplatiť žalovanej sumu 1.454,20 eura s príslušenstvom, odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie žalobcu a dospel k záveru, že rozsudok v odvolaní napadnutom výroku je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, nakoľko je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím súd prvého stupňa odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, zahŕňajú v sebe aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II.ÚS 383/06).

Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj vyššie citované články ústavy a dohovoru. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 226/03, II. ÚS 261/06, III. ÚS 74/08, I. ÚS 181/08) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

V zmysle ust. § 157 OSP, rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom mieste pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania v zmysle § 205 ods. 2 písm. a/ OSP.

Vyššie popísané požiadavky odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, v jeho vyhovujúcom výroku, nespĺňa. Prvostupňový súd na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol nasledujúce: „že žalovanej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu lehotu, pričom sa o skutočnosti, že sa žalobca na úkor nej bezdôvodne obohatil, dozvedela po porade s právnym zástupcom v decembri 2014“. Odvolací súd konštatuje a navyše dodáva, že aj pokiaľ ide o príslušenstvo, ide o nesprávne rozhodnutie. Protižaloba bola vznesená neskôr ako boli priznané úroky z omeškania.

Nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvého stupňa, vo výroku, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanej ňou nárokovú sumu, robí takto konanie pred súdom prvého stupňa vadným v zmysle § 212 ods. 3 OSP, ktoré zistenie musí mať za následok jeho zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.